

Voedingsadvies bij het dumpingsyndroom

In deze folder informeren wij u over oorzaken, klachten en behandeling van het Dumpingsyndroom (vroeg- en late dumping).

De maag

De maag is een onderdeel van ons spijsverteringskanaal. In de maag vindt tijdelijke opslag en voorvertering van voedsel plaats. Meestal blijft ons voedsel 2 tot 3 uur in de maag waar het wordt fijngemalen, gekneed en gemengd met maagsap.

Bij de uitgang van de maag zit een sluitspier (de pylorus). Deze sluitspier zorgt ervoor dat voedsel in kleine hoeveelheden wordt afgegeven aan de dunne darm. Voedsel dat de maag verlaat, komt in het eerste deel van de dunne darm terecht: de twaalfvingerige darm. In de twaalfvingerige darm worden spijsverteringssappen aan het voedsel toegevoegd. Deze sappen (alvleesklier- en galsappen) zijn nodig voor de vertering van vetten, suikers en eiwitten.

Wat is dumpingsyndroom?

Bij het dumpingsyndroom ontstaan klachten doordat de maag zich te snel leegt. Deze klachten zijn vrijwel altijd het gevolg van een operatie, waarbij (een deel van) de maag is verwijderd. Soms ontstaan de klachten als gevolg van een beschadiging van een zenuw die de maag aanstuurt: de Nervus Vagus.

Een slecht werkende sluitspier of het ontbreken van de sluitspier van de maag kan ervoor zorgen dat te snel en in grotere hoeveelheden voedsel wordt doorgelaten naar de dunne darm. Hierdoor ontstaan de klachten.

Er zijn twee soorten dumpingklachten die op kunnen treden:

- Vroege dumpingklachten, dit zijn de klachten die binnen een half uur na de maaltijd optreden.
- Late dumpingklachten, deze ontstaan zo'n 1½ tot 2 uur na de maaltijd.

Sommige mensen hebben last van beide klachten, maar ze kunnen ook los van elkaar voorkomen.

Vroege dumping

Vroege dumpingklachten ontwikkelen zich in het eerste halfuur na voedsel- en vochtinname. Deze klachten ontstaan doordat voedsel in te grote brokken in de dunne darm terechtkomt en daar veel vocht uit het bloed aantrekt. Hierdoor is er minder vocht aanwezig in de bloedvaten en daalt de bloeddruk. U kunt zich dan duizelig, suf en vermoeid voelen en hartkloppingen krijgen. Door de extra hoeveelheid vocht in de darm ontstaan ook een (nog) voller gevoel, darmkrampen en diarree. Deze klachten gaan na verloop van tijd (soms enkele uren) vanzelf voorbij.

Klachten die kunnen ontstaan bij vroege dumping:

- Vol gevoel
- Buikpijn en darmkrampen
- Diarree
- Hartkloppingen
- Duizeligheid
- Gevoel van zwakte
- Suffheid

Late dumping

Late dumpingklachten ontwikkelen zich in de eerste 2 uur na voedsel- en vochtinname.

Ze ontstaan als voedsel te snel vanuit de maag in de dunne darm komt. De alvleesklier maakt als reactie hierop in korte tijd te veel insuline aan. Insuline zorgt ervoor dat glucose vanuit het bloed in de lichaamscellen komt. Door het te veel aan insuline daalt de bloedsuiker te snel en ontstaan er klachten die lijken op een suikertekort bij mensen met diabetes (suikerziekte).

Klachten die kunnen ontstaan bij late dumping:

- Zweeten ('koud zweet')
- Onrustig gevoel en trillen
- Duizeligheid
- Geeuwhonger
- Hartkloppingen
- Flauwvallen

Behandeling van dumpingklachten

De behandeling van dumpingklachten bestaat uit het aanpassen van uw eetgewoonten. Het is per persoon verschillend of en in welke mate klachten ontstaan als (een deel van) de maag is verwijderd.

U kunt het beste zelf ervaren wat en hoeveel u wel en niet kunt eten. Meestal verminderen de klachten na verloop van tijd door aanpassing van het lichaam.

Tips en adviezen om (vroeg en late) dumpingklachten te voorkomen

- Eet rustig en kauw goed.
- Gebruik 6 tot 8 kleine maaltijden verdeeld over de dag.
- Het is belangrijk dat u voldoende eet om aan de nodige calorieën en voedingsstoffen te komen om in een goede conditie te blijven.
- Verdeel ook het vocht dat u drinkt goed over de dag. Drink weinig bij de maaltijden. Als u teveel drinkt, spoelt voedsel namelijk nog sneller naar de dunne darm. Meestal geeft 1 klein glas of kopje drinken bij het eten geen klachten.
- Gebruik soep bijvoorbeeld een uur voor de maaltijd en het nagerecht een uur na de maaltijd.
- Bij ernstige dumpingklachten kan het helpen de maaltijden 'droog' te gebruiken. Dus zonder vocht, saus of jus.

Aanvullende tips en adviezen bij late dumpingklachten

Gebruik liever geen snel opneembare suikers zoals gewone suiker en vruchtensuiker. Deze suikers worden vooral in vloeibare vorm extra snel opgenomen. Gebruik daarom geen of weinig frisdrank, aanmaaklimonade en vruchtensap.

- In melk zit lactose (melksuiker). Lactose is ook een snel opneembare suiker. Gebruik van grote hoeveelheden lactose kan daarom ook dumpingklachten geven of erger maken. Per dag wordt aanbevolen 2 tot 4 glazen melkproducten (300-600 ml) te gebruiken voor de nodige hoeveelheid vitamines en mineralen. Als u klachten krijgt van het gebruik van melkproducten kunt u de portiegrootte per eetmoment verminderen.
Zure melkproducten zoals karnemelk, yoghurt en kwark worden vaak beter verdragen omdat ze minder lactose bevatten. Verdraagt u helemaal geen melkproducten meer, dan zijn er lactosevrije producten verkrijgbaar. Overleg dit met uw diëtist.
- Suiker is ook verwerkt in voedingsmiddelen als cake, ontbijtkoek, gebak, koekjes, zoet beleg en snoep. Gebruik bij klachten liever minder van deze producten.
- Ga bij ernstige klachten even liggen na de maaltijd.

Bronvermelding: Landelijk advies voor patiënten met dumpingklachten van Chirurgisch Overleg Diëtisten Academische Ziekenhuizen (CHIODAZ)

Laurentius Ziekenhuis
Mgr. Driessenstraat 6
(hoofdingang bereikbaar via de Oranjelaan)
6043 CV Roermond
www.lzr.nl

Patiëntencommunicatie Laurentius Ziekenhuis
34292170 - Dietetiek - juli 2024